

Що запалює бажання колишніх випускників навчальних закладів обов'язково зустрітися через десять, двадцять років чи й тридцять? Що змушує уже дорослих людей, які мають свої сім'ї, дітей, а то й внуків, відкласти всі турботи і проблеми та згадати молодість? Напевне такі зустрічі назвати просто традицією - мало. Нещодавно така зустріч відбулася в Дубенському професійному ліцеї групи Т-2, різьбярів по дереву, керівники групи Бондарчук М.П. і Харчук О.М. Хоча вони вже давно не працюють в училищі однак своїх випускників не забувають. Наша розмова з Миколою Бондарчуком не тільки про те, як вдалося знайти себе колишнім його учням але й про проблеми професійно-технічної освіти в цілому.

Як склалися долі Ваших учнів впродовж 20 років?

- Ви знаєте, суцільні несподіванки. Хто міг подумати, Віталій Супрунюк стане підприємцем, організатором виробництва, а Вадим Герасимчук виготовлятиме авторські меблі, що Володимир Мандзюк буде священиком, а Михайло Михащук працюватиме у театрі імені Заньковецької у Львові. Ірина та Руслан Ковенько поберуться і матимуть четверо дітей, зароблятимуть різьбленням на хліб. Наталя Чернікова проявить свої мистецькі смаки в перукарні Рівного, а її подруга по навчанню Галина Павлік працюватиме стоматологом у престижній клініці у Берліні. Було дуже мало часу, щоб з кожним поспілкуватися. Назустріч приїхала половина групи, всі такі дорослі і поважні. Звичайно, для кожного педагога подібні зустрічі це хвилююча подія, адже не завжди почуєш спасибі за свою працю від випускників.
-
- Яким чином в ПТУ стали навчати різьби по дереву? Адже – це завжди було прерогативою художніх училищ?
- Це завдяки ініціативі тодішнього керівника району Миколи Івановича Гонтаря. На той час, початок 80-х років, в Рівненській області не було жодного навчального закладу де б

навчали різьбленню по дереву, а він наполіг щоб таке відділення було відкрите саме у Дубні.

- Студенти згадували життя-буття в гуртожитку. Що це була за історія з рекетом?
-
- На урок якось прийшов учень з фінгалом, на другий день – інший. Трішки пожартували, а вночі довелося хлопця таки відправити до лікарні. І добре, що чергував знайомий, лікар Юрій Солдатюк, що негайно наклав шви.
- Відповідно я звернувся в міліцію, а там відповіли, мовляв, у вас там є майстри, тож розбирайтеся самі. Телефонував в СБУ, там пообіцяли вияснити ситуацію. Тоді я звернувся і до Волинського козацтва у Дубні, сотником тоді був п. Микола Боришкевич. Уже ввечері козаки прийшли на чергування до гуртожитку. Уявіть собі, у них свої сім'ї, своя робота, а вони все покинули і прийшли рятувати учнів ПТУ.

За два дні ми вже знайшли тих, хто побив наших учнів. Ними виявилися місцеві хлопці, які занадилися в гуртожиток ПТУ і почергово обдирали ту бідову дітвору, що після восьмого класу вступила до училища, поки не натрапили на різьбярів по дереву. А ті відмовилися щовечора поїти і годувати рекетирів. Відповідно це призвело до сутичок, от і почали приходити учні на уроки з синцями. Потім ми започаткували в училищі секцію карате, щоб хлопці могли не тільки здобувати професію, розвиватися духовно, але й бути фізично сильними. Їздили з козаками, ходили в походи, проводили цікаві вечори-все це організовував мій колега, майстер Харчук Олександр Миколайович, що займався виховною роботою в групі.

Як Ви оцінюєте сучасний стан професійно-технічної освіти?

- Проблемних питань є дуже багато, як у кожній галузі. Сьогодні всі хочуть висококваліфікованого фахівця та ще й щоб працював за даремно, але ніхто не хоче вкладати кошти у його підготовку. У деяких країнах Європейського союзу теж є система професійно-технічної освіти, схожа на нашу. У нас на законодавчому рівні ніби все гаразд, але реалії життя показують інше. Відомо, як важливо для молоді людини адаптуватися у робочому колективі, принести додому чесно зароблені гроші про це ,до речі, згадували випускники на зустрічі. Хоча перше робоче місце і гарантоване законом, але і в радянські часи було не просто потрапити на нього, а тепер ще й поготів. Не кажу вже за проходження практики на підприємствах, які є переважно приватними. Підприємцю не вигідно оплачувати працю практиканта в повному обсязі, тому і виникають проблемні ситуації. Можливо і справді не варто жорстко притримуватись до обов'язкового працевлаштування випускників, адже в переважній більшості вони самостійно чи з допомогою батьків влаштовуються на роботу а частина іде на службу в армію. Але , всі проблеми можна вирішити якщо бачити в кожній дитині майбутнє України.

Що потрібно для того, щоб суспільство отримало кваліфікованого працівника?

- Три речі: фінансування, якісний викладацький склад і матеріально-технічну та методичну бази.
- На першому місці все-таки фінансування?
- На перше місце я би все-таки поставив мораль. Без духовних принципів, свідомості громадянина ніяке фінансування не допоможе. Все розкрадуть і скажуть, що так і було. У нас слабке відчуття національної відповідальності за те, що робимо, і це позначається на

всіх сферах життя. Онук не питає дідуся, що той зробив для держави України, а син у батька. Хабарництво в державних установах, хитрощі та обмани у міжлюдських стосунках, байдужість і пофігізм до результатів своєї праці і як наслідок не конкурентна спроможність України на світовому ринку. На одному сільському господарстві далеко не заїдеш. Чим, ми, українці, можемо бути цікаві світові? Всі чекають свого Мойсея, от прийде, візьме нас за рученьку і десь поведе. А я кажу, що ніякого Мойсея не буде, потрібно самим будувати свою державу починаючи із себе, із свого робочого місця. Щоб українська продукція була якісною, державне управління раціональним і справедливим, ну і люди... хитрощі і хамство ще ні один народ у світі не привели до добра.

У суспільстві існує «ефект маятника». Люди стомлюються від брехні, політичних (клоунів,) халтури, обману і підробок. Хочуть нормального життя, отримувати, крім диплома, ще й знання і вміння, не підробку, а справжній якісний виріб, не Обіцяйленка, а політика з стійкими моральними принципами. Тут я бачу якраз ту молодь, що не хоче бути рабами у хамовитих нуворишів, не хоче мати нічого спільного з крадіями і шахраями, а хоче більш справедливішого суспільства для всіх, не тільки для себе.

- Вас не дивує величезна кількість вищих навчальних закладів в Україні?
- Будемо сподіватися, що кількість вищих навчальних закладів переросте в якість. В Україні існує великий попит на дипломи вузів. Чим більше буде випускників з вищою освітою тим краще, навіть якщо це буде – різьбяр чи зварювальник з вищою освітою, у них будуть ширші можливості проявити себе у житті. На будівельних майданчиках України та Росії я бачив, як випускники вузів навчалися у випускників ПТУ класти плитку і паркет, робити освітлення, навіть замішувати бетон. На сьогодні ринок праці потребує якраз робітничі професії. Оголошення в газетах говорять про затребуваність випускників профтехосвіти.
- Високі технології, робототехніка не замінять праці сантехніка чи зварювальника, не проведуть газ, воду і не збудують будинок. Завжди потрібен буде майстер, і добре було б, щоб це був висококваліфікований український майстер.

На початку жовтня професійно-технічна освіта має своє свято.

Як би там не було, а завдяки сотням ПТУ мільйони хлопців і дівчат отримали свою першу професію, за допомогою майстрів виробничого навчання і викладачів-педагогів вони здобули свої початкові знання і вміння, тож наснаги, терпіння і мудрості майстрам і викладачам та щасливої долі випускникам.

-Дякую! Хай щасливими будуть долі ваших випускників і щоб вони не забували наше старовинне місто Дубно.

Лідія Шевчук